

Jabetza intelektualak. Software libretik eduki libreetara

ESIDE, Deustuko Unibertsitatea, Bilbo

2008/07/17

Txopi

Sarrera

Creative Commons

Analogiak

LPI

SGAE

P2P

Ondorioak

Sarrera

¿"jabetza intelektualak" existitzen al da?

"zero tolerantzia"
"adimen militarra"
"gerra prebentiboa"

“Zuk sagar bat badaukazu eta nik sagar bat badaukat eta sagarrak trukutzen baditugu, orduan bai zuk eta bai nik sagar bat edukitzen jarraituko dugu. Baina zuk ideia bat badaukazu eta nik ideia bat badaukat eta ideiak trukutzen baditugu, orduan biok ideia bi edukiko ditugu.”

George Bernard Shaw

Sarrera

Giza ezagutza, artea, kultura, nola garatzen dira?

“

Nire poesia oso merkea da herriaren ahotik hartu nuen debalde, eta debalde ematen diot herriaren belarriario.

”

Gabriel Aresti

“

Urrutiago ikusi ahal izan badut, erraldoien lepoan ezerita nagoelako da.

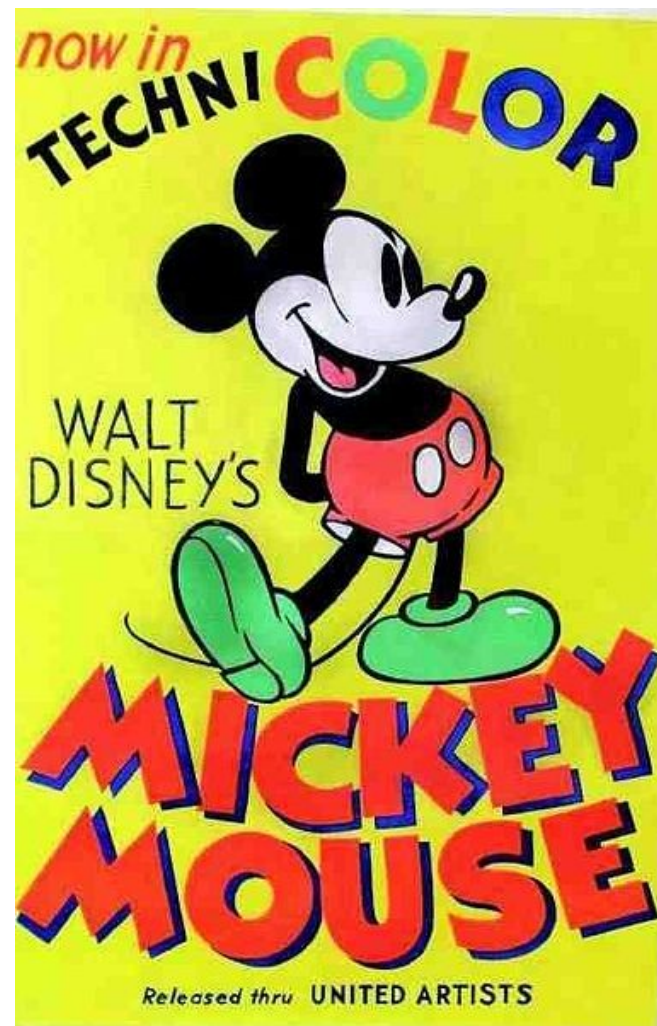
”

Isaac Newton

Sarrera

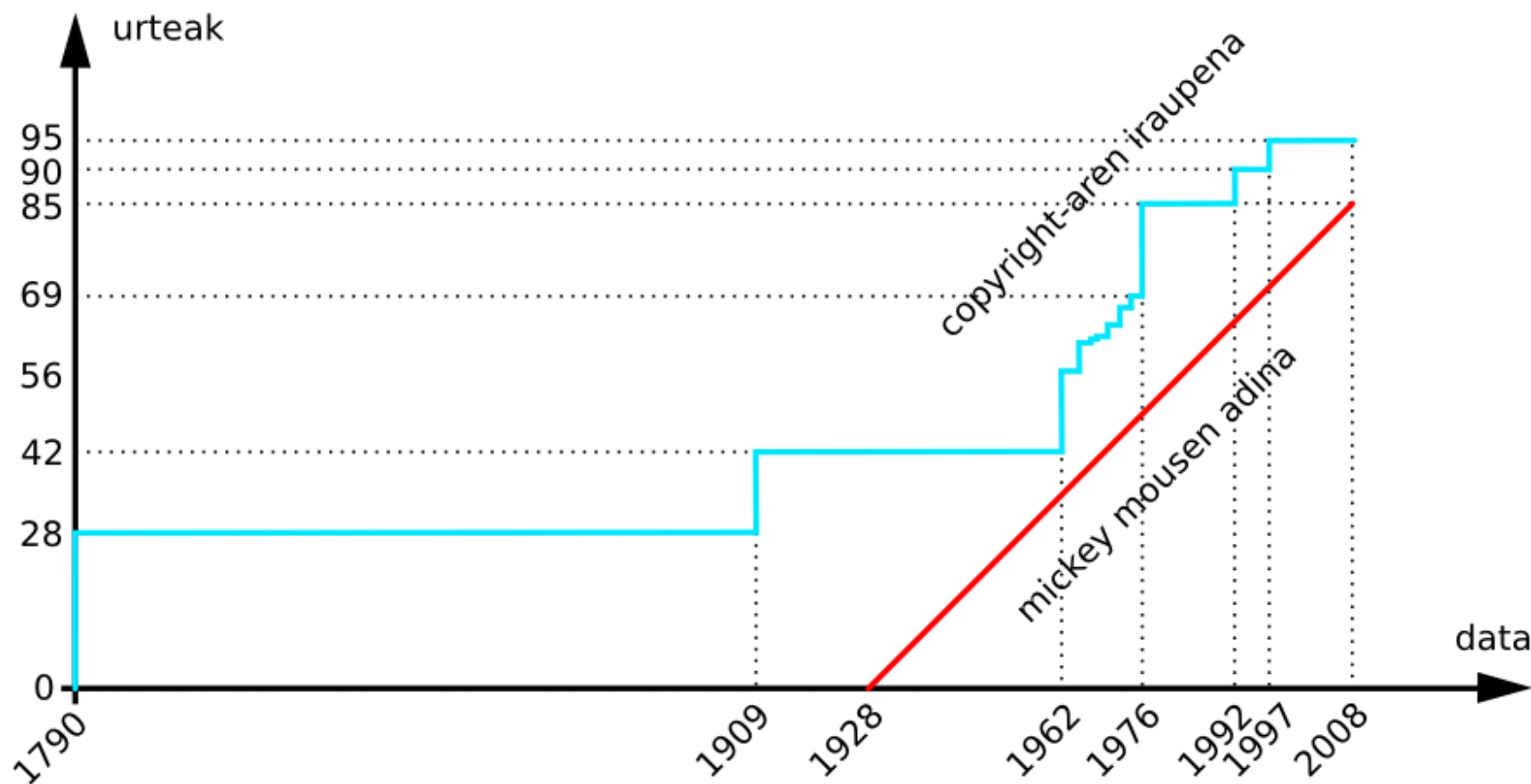
Historia pizkat

- Giza ezagutza guztia jabetza publikoan, inongo mugarik gabe.
- XVI. mendea – Inprentarekin batera, lehen aldiz kopiak egiteari muga jartzen zaizkio.
- 1790 – Copyrighta AEBetan legeztatzen da, arteen eta zientzien garapena sustatzeko.
- 1881 – Bernako hitzarmenaren ondoren copyrighta Europan zehar zabaltzen da.
- 1900 – Hollywood-eko estudioek indarra hartzen hasten dira...

Historia pizkat

Mickey Mousen copyright legea

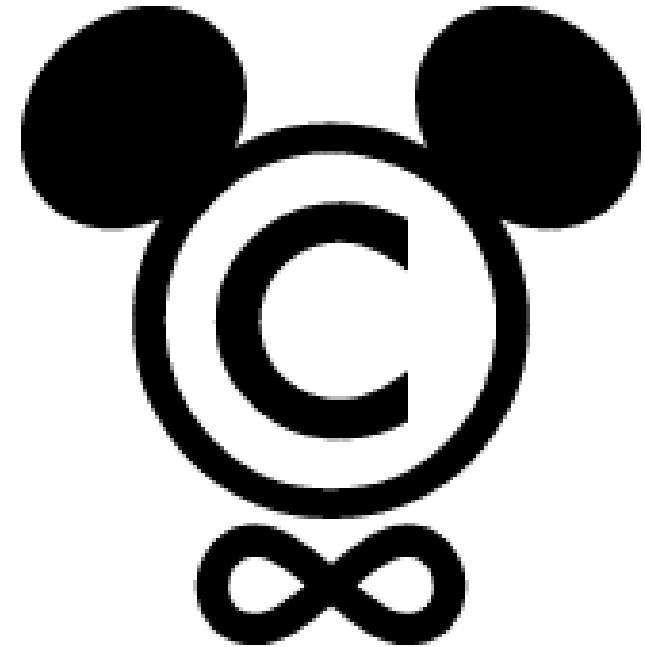
Historia pizkat

- Copyrightaren babesa hasera batetan:

14 urte lana sortu ondoren.

- Copyrightaren babesa gaur egun:

70 urte egilea hil ondoren.

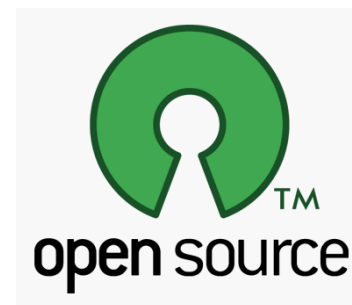

- Egungo legedian: sormen oro sortzen den momentutik bertatik copyright-a dauka.
- Jabego industrialala: patenteak eta markak.

Laurogeigarren hamarkadatik aurrera

- Richard Stallmanek “software libre” asmatu
- Free Software Fundation (FSF) sortu
- Eric Raymonek “kode irekia” sasmatu
- Open Source Institute (OSI) sortu
- Lawrence Lessigek lizentzia malguak lan artistikoetara ekartzen ditu
- Creative Commons (CC) sortu

free
SOFTWARE
FOUNDATION

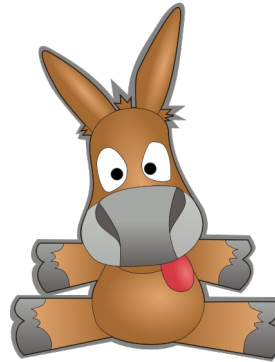

**© creative
commons**

Sarrera

Software librea zabaltzen da

- Sistema eragileak
- Ofimatika
- Komunikazioak
- P2P
- Wikiak
- Blogak
- ...

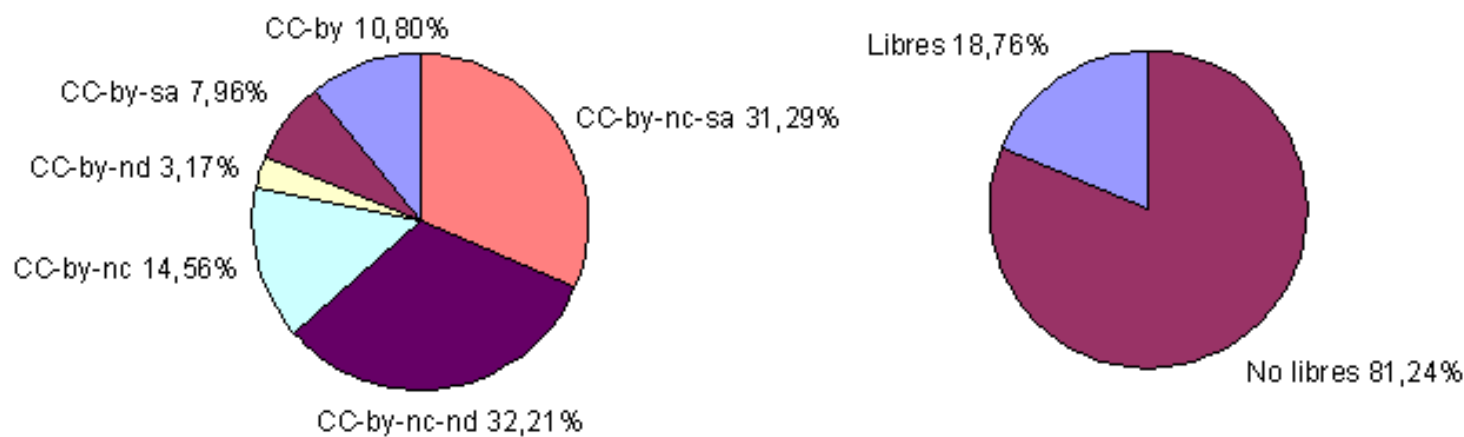
Sarrera

Lizentzia malgudun edukiak zabaldu egiten dira

- Musika
- Blogak
- Komikiak
- Wikipedia entziklopedia
- Argazkiak
- ...

Licencias CC en Flickr (29/3/2006)

Sarrera

Lizentziak, kontratuak eta bestelako kontzeptuak

Copyright

Eskubide guztiak gordeta

Copyleft

Debekatzea debekatuta

Creative Commons

Eskubide batzuk gordeta

Beretasuna (“suidad”)

Egilea lanaren aita da, ez jabea

Jabetza publikoa

Eskubiderik ez da gordetzen

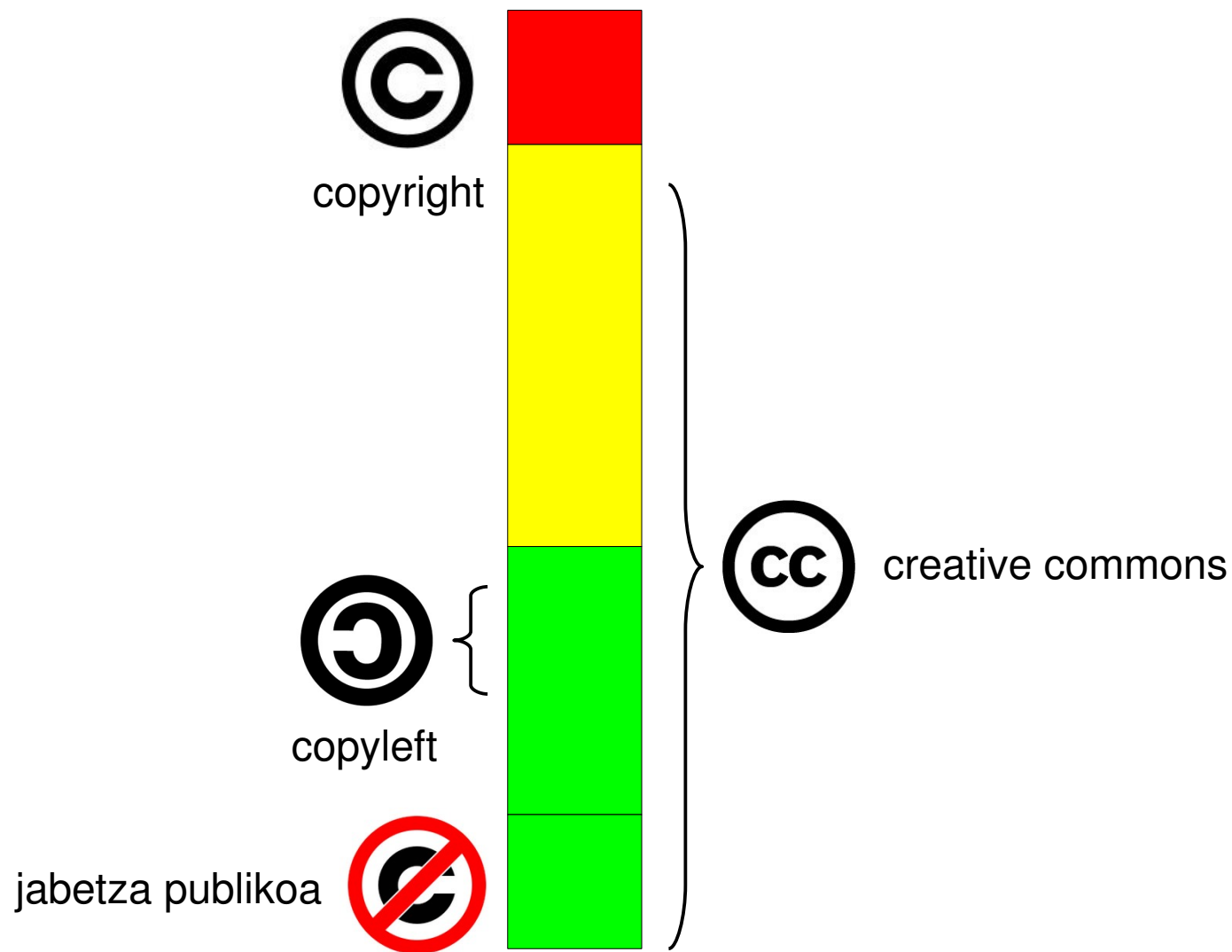
Anti-copyright

Doala pikutara jabetza intelektuala

Jabetza intelektuala. Software libretik eduki libreetara

Sarrera

Askatasun mailak

Sarrera

Creative Commons

Analogiak

LPI

SGAE

P2P

Ondorioak

Creative Commons

Ezinbesteko askatasuna

creativecommons.org

Kopiatu

Hautazko klausulak

Aitortu (BY)

Ez komertziala (NC)

Lan eratorririk gabe (ND)

Partekatu berdin (SA)

Creative Commons

Konbinazioak

Creative Commons

freedomdefined.org

vs.

Creative Commons

Lan egiteko desberdintasunak

	<i>Zientziak</i>	<i>Ingeniaritzak</i>	<i>Arteak</i>
<i>Sortzea</i>	Aurkikuntza	Asmakuntza batez ere	Asmakuntza
<i>Berrerabilpena</i>	Zuzena	Zuzena eta Zeharkakoa	Zeharkakoa
<i>Lantaldea</i>	Etengabe	Etengabe	Noizbehinkakoa (presentziazkoa)

Sarrera

Creative Commons

Analogiak

LPI

SGAE

P2P

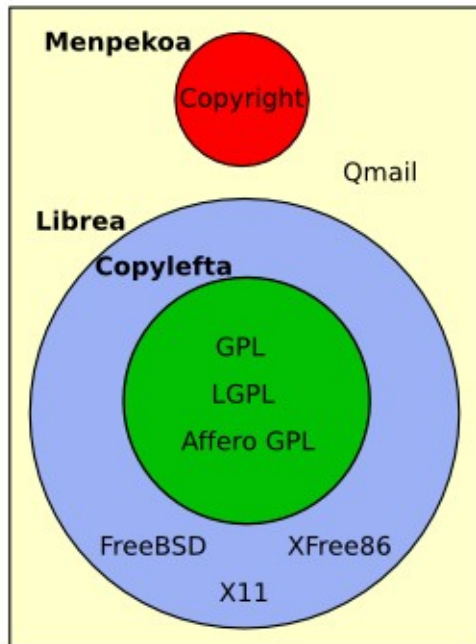
Ondorioak

Analogiak

Software libretik eduki libreetara

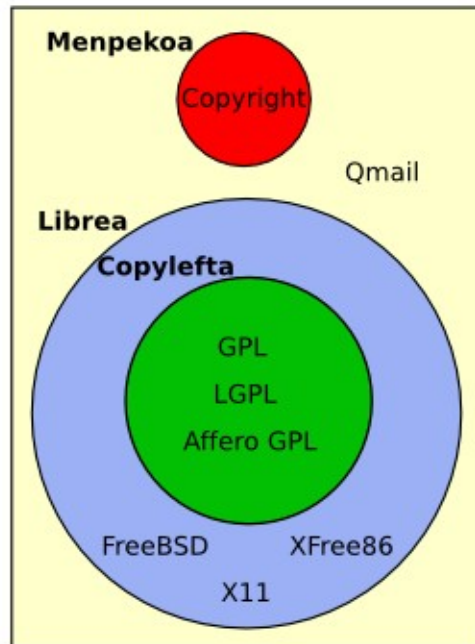
Softwarea

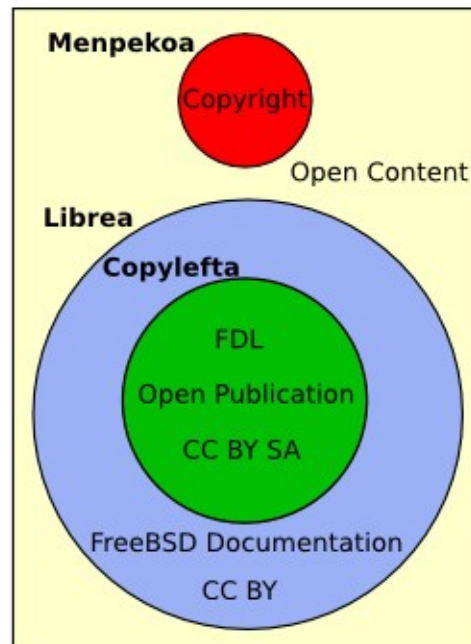
Analogiak

Software libretik eduki libreterara

Softwarea

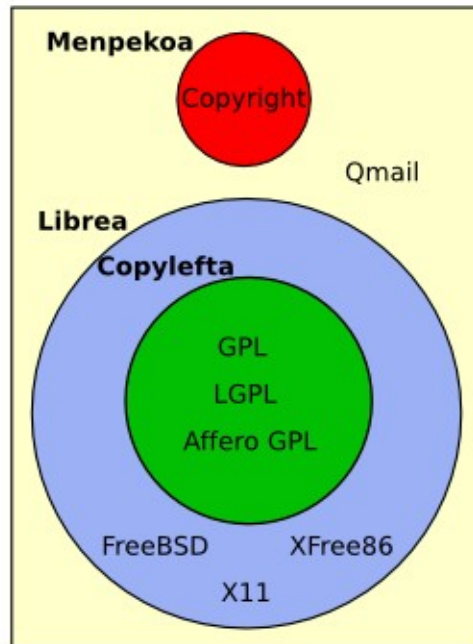
Dokumentazioa

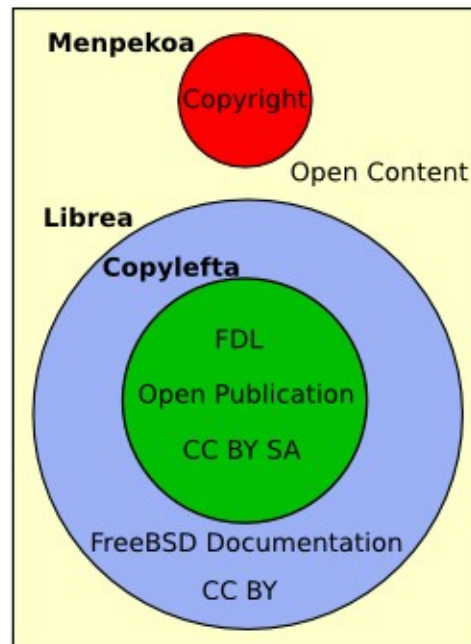
Analogiak

Software libretik eduki libreterara

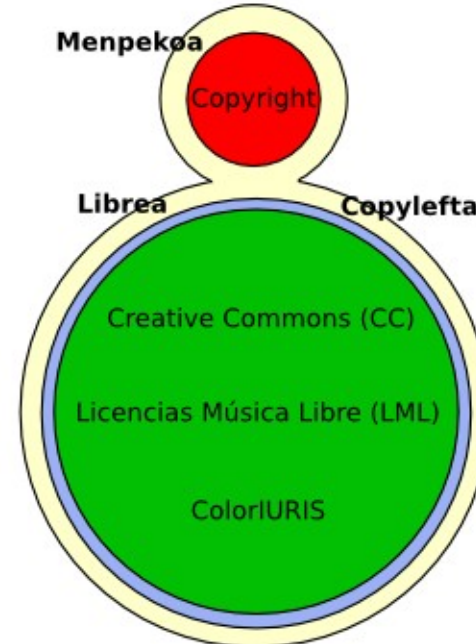
Softwarea

Dokumentazioa

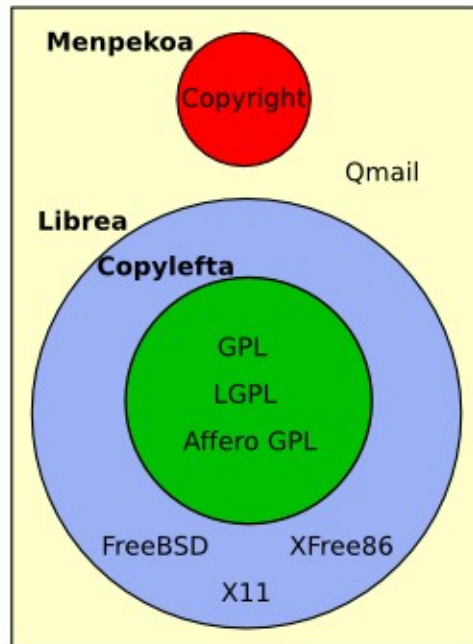
Lan artistikoa (hasiberrientzat)

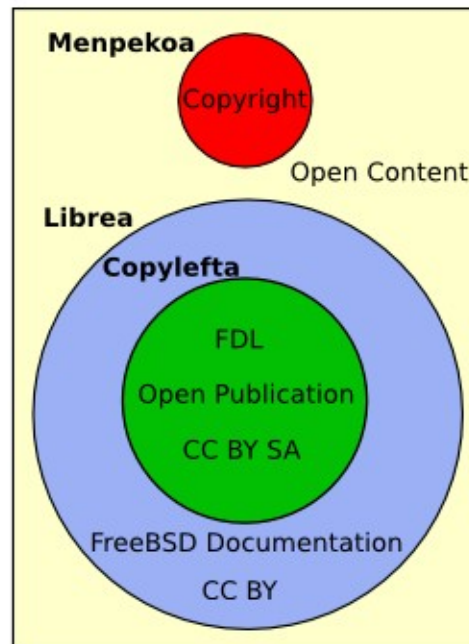
Analogiak

Software libretik eduki libreterara

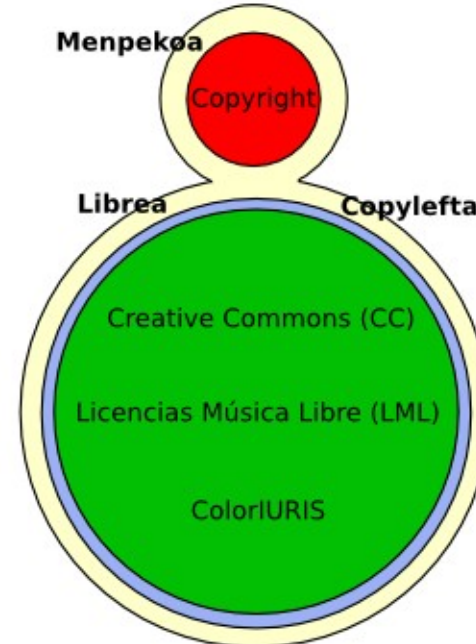
Softwarea

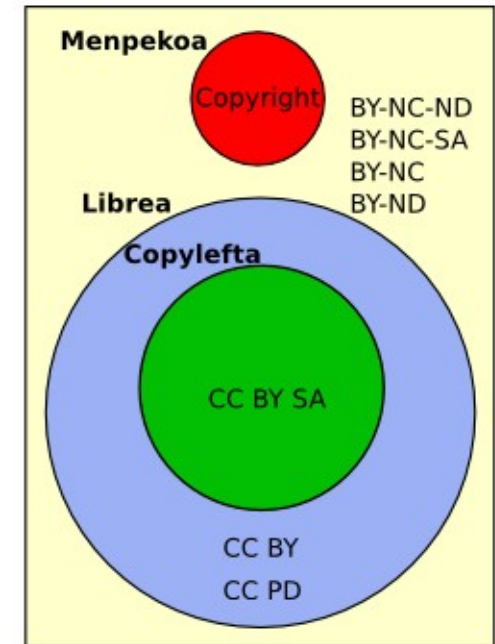
Dokumentazioa

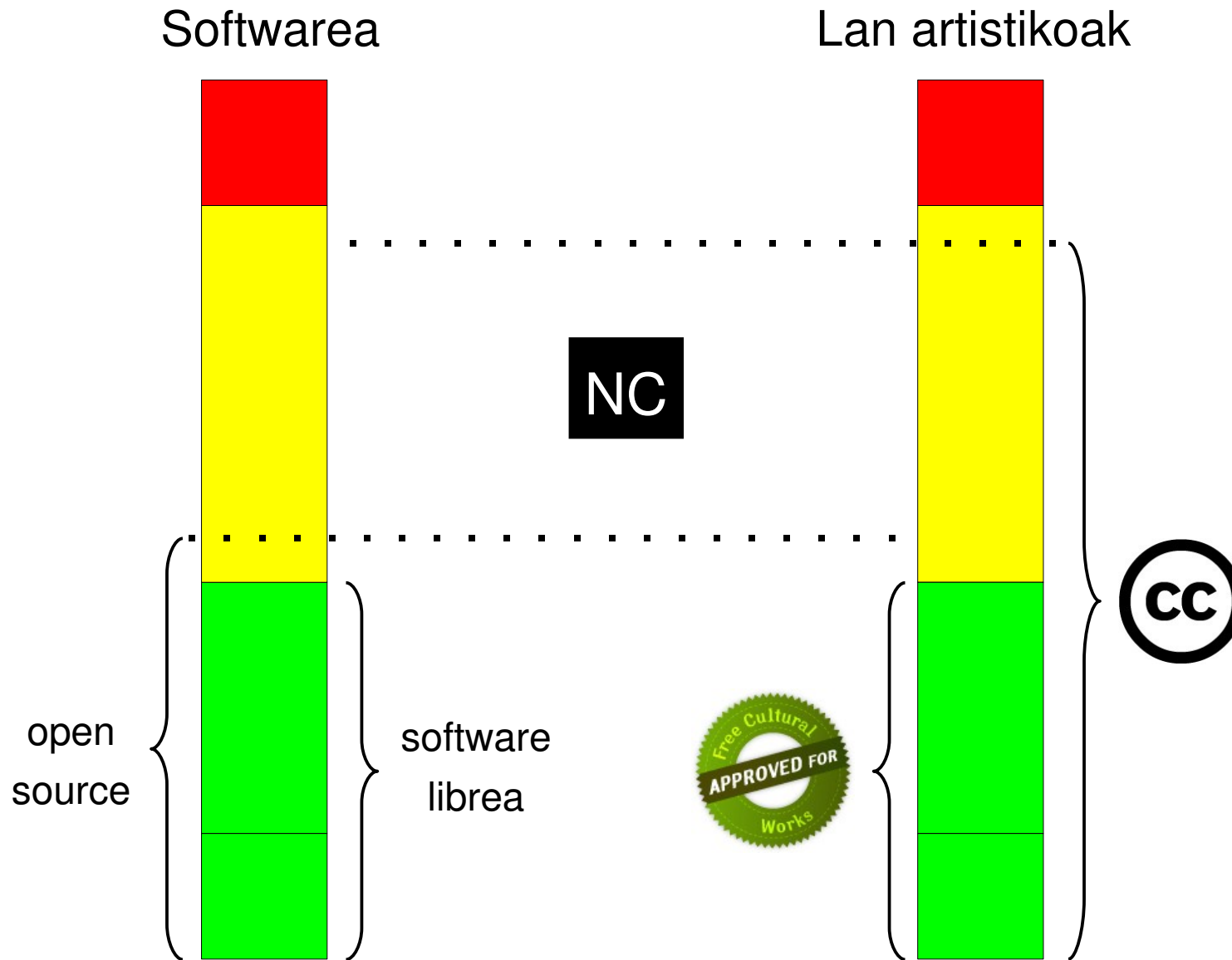
Lan artistikoa (hasiberrientzat)

Lan artistikoa

Analogiak

Sarrera

Creative Commons

Analogiak

LPI

SGAE

P2P

Ondorioak

Jabetza Intelektualaren Legea (LPI)

LPI

Jabetza Intelektualaren Legea (LPI)

Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 de abril, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual

<http://civil.udg.es/normacivil/estatal/real/Lpi.html>

Babesten dena: liburuak, musika konposaketak, eskulturak, ordenagailu programak, etab.

Babesten ez dena: legeak, epailearen ebazpenak, erakunde publikoen akordioak, etab.

Lan motak:

- Lan independentea, lan konposatua
- Taldelana
- “Auzolana” (koordinatzaileak bere izenean editatu eta zabaltzen du lana)
- Lan originala, lan eratorria

Eskubide moralak (egileak ezin ditu ez ukatu, ez inori utzi)

- Lana zabaldu ala ez erabaki eta nola.
- Izenarekin, izenordearekin edo anonimo bezala zabaltzea erabaki.
- Egiletasuna aitortzea.
- Lanaren osotasuna errespetatzea.
- Lana aldatzea besteen eskubideak errespetatuz.
- Lana kanporatzea aurretik kalte-ordain bat ordainduz.
- Lanaren ale bakar edo arrarora iristea.

Ustiapen eskubideak (egileak beste bati utzi diezaizkioke)

- Erreproduktzio eskubidea (zatia eta osoa)
- Banaketa eskubidea (salduz, alokatuz, maileguan emanaz, ...)
- Publikoki komunikatzeko eskubidea (erakutsi, proiektatu, irrati bidez zabaldu, ...)
- Eraldaketa eskubidea (itzulpena, moldaketa, ...)

Eraldaketa egileak lan eratorriarekiko eskubideak dauzka.

LPI

Lana jabetza publikoan uzteko aukera

Ez dago aurreikusita.

“Propuesta de Reforma de la LPI por el Dominio Público Voluntario”

<http://derechoynormas.blogspot.com/2007/08/una-propuesta-de-reforma-de-la-lpi.html>

Aipamen eskudidea

Irakaskuntzarako edo ikerkuntzarako bakarrik!

Lan fotografikoa vs. Argazki soila

Egilea (autor), 70 urte vs. Burutzailea (realizador), 25 urte

Liburutegietako kanona

Tarifa: 0,70 €/mailegua

Udalek urtero ordaintzen dute.

5.000 biztanletik gorako udalerriek.

noalprestamodepago.org

Sarrera

Creative Commons

Analogiak

LPI

SGAE

P2P

Ondorioak

FUNDADA EN 1899

SGAE

Gakoak

- Una entidad de gestión de derechos de autor más:
 - SGAE, Sociedad General de Autores y Editores
 - CEDRO, Centro Español de Derechos Reprográficos
 - DAMA, Derechos de Autor de Medios Audiovisuales
 - EGEDA, Entidad de Gestión de los Productores Audiovisuales
 - VEGAP, Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos

- Erakunde pribatua

“KANONA” da eta ez “ZERGA”

- Irabazasmorik gabea

“SGAE: la punta del iceberg de un entramado societario”

<http://www.publico.es/dinero/008605/sgae/punta/iceberg/entramado/societario>

- Hamarkada bat baino gehiago darama erakunde publiko batek auditoretza egin gabe

SGAE

Kanon digitala

- Kopia pribatuaren eskubidea (31. art.)
 - Irabazasmorik gabe
 - Talde-erabilerarik ez
- Kopia pribatuagatik ekonomikoki konpentsatua izateko eskubidea (25. art.)
 - Utziezinezkoa da
 - Kudeaketa elkarte batek egin behar du
- Kanon digitalak ez dauka inolako zerikusirik “pirateriarekin”

Kanon digitala

Disco duro	12 €
Reproductor audio/visual	3,15 €
Teléfono móvil reproductor	1,10 €
Grabadora CD	0,60 €
Grabadora CD + DVD	3,40 €
Soporte CD-R	0,17 €
Soporte CD-RW	0,22 €
Soporte DVD-R	0,44 €
Soporte DVD-RW	0,60 €
Memoria USB (no integradas)	0,30 €
Impresora tinta	7,95 €
Impresora láser	10 €
Escáner	9 €
Copiadoras	(según)

LEY 23/2006 (LPI):

“se excluyen expresamente los discos duros de ordenador”

ORDEN PRE/1743/2008:

“se entiende por «disco duro de ordenador» el dispositivo de almacenamiento magnético de un ordenador en el que se aloja el sistema operativo de dicho ordenador, al cual está conectado con carácter permanente, de forma que éste solo y exclusivamente pueda servir de disco maestro o del sistema en el sentido de que su conexión sólo le permite adoptar esa funcionalidad y no la de disco esclavo.”

Kanon digitala

Teddy Bautista, SGAEko presidentea

"Kanonaren aurka daudenak talde antisistemekin lotuta daude. Gutxiengo iraunkorrek besterik ez dira, gaur honen aurka daude baina bihar zentral nuklearren aurka egon daitezke."

"Copyleftarekin, egileak bere lanarekiko kontrola galtzen du eta beste norbaitek erabili eta bere izenean jar dezake."

"Ez daukagu ezer copyleftaren aurka, aberats jaio diren egileentzako proposa ikusten dugu."

Kanon digitalaren testa

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/kanonaren-testa.pdf>

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/kanonaren-testa.odt>

Sarrera

Creative Commons

Analogiak

LPI

SGAE

P2P

Ondorioak

Peer-to-peer (P2P)

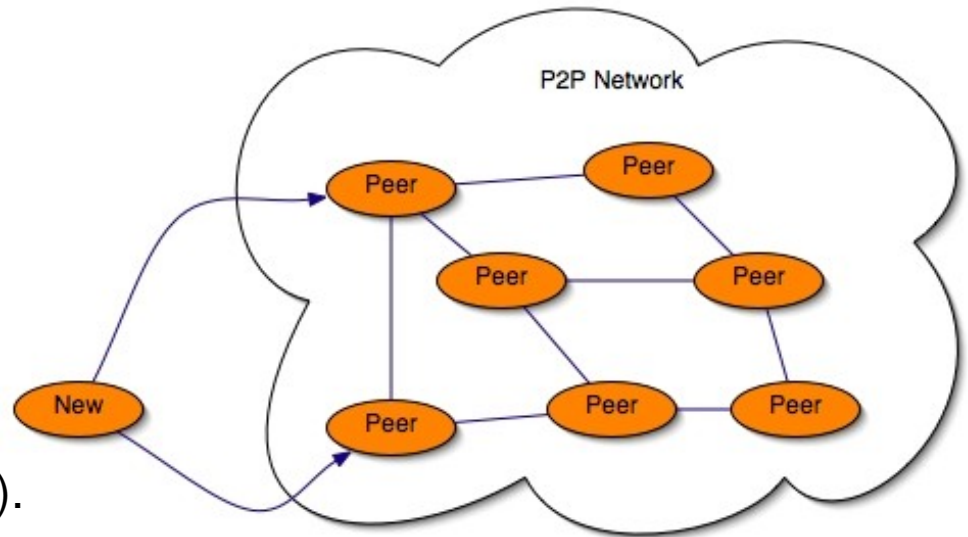
P2P

P2P sareak

Partekatu vs. Igo/Jaitsi

Estekak

- Esteken zerbitzariak legalak dira beti irabazasmoa egon ala ez (Sharemula kasua).

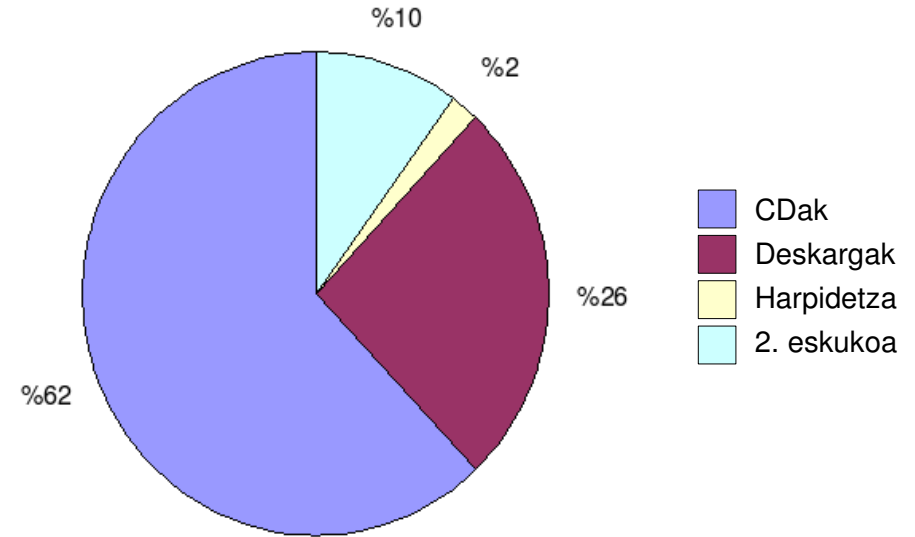
Lan bat partekatu

- Obrak baimentzen badu, legala da.
- Egilearen baimenik gabe, ez dago zergatik irabazasmorik egon behar eta ez da delitua.
- LPI berriarekin urratze zibila izan daiteke, baina espainiar konstituzioak erabiltzaileak identifikatzea galarazten du.
- Europako Batasuneko Justizia Auzitegia: “operadoreak ez daude behartuak beraien bezeroen P2P erabileraren berri ematera” (Promusicae Telefónica kasua)

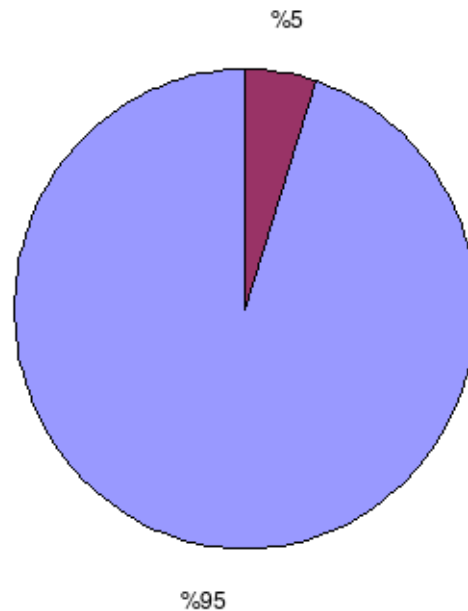
Musika gastua

Grabatutako musikaren iturriak

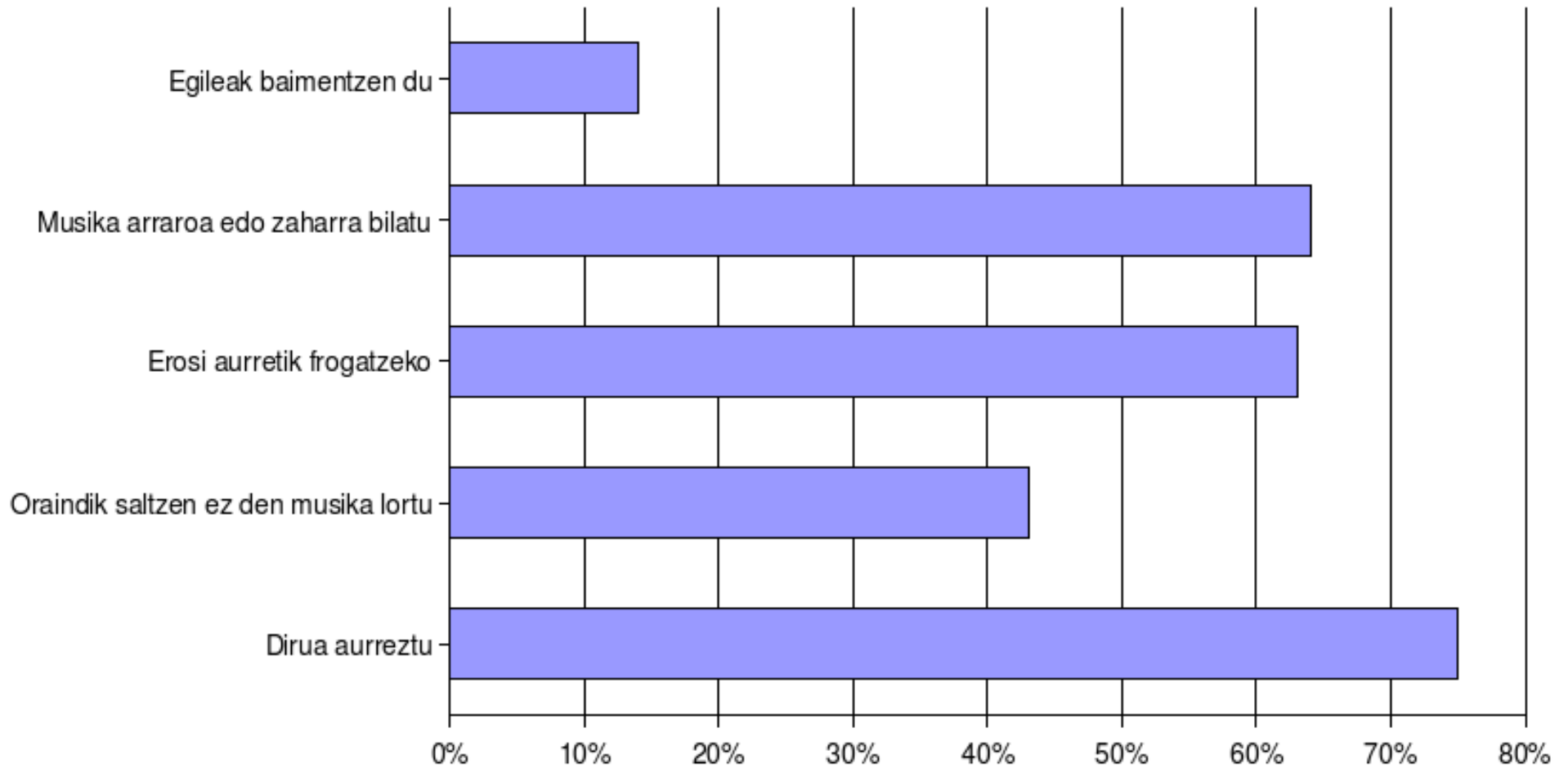

Musika kopiatu du

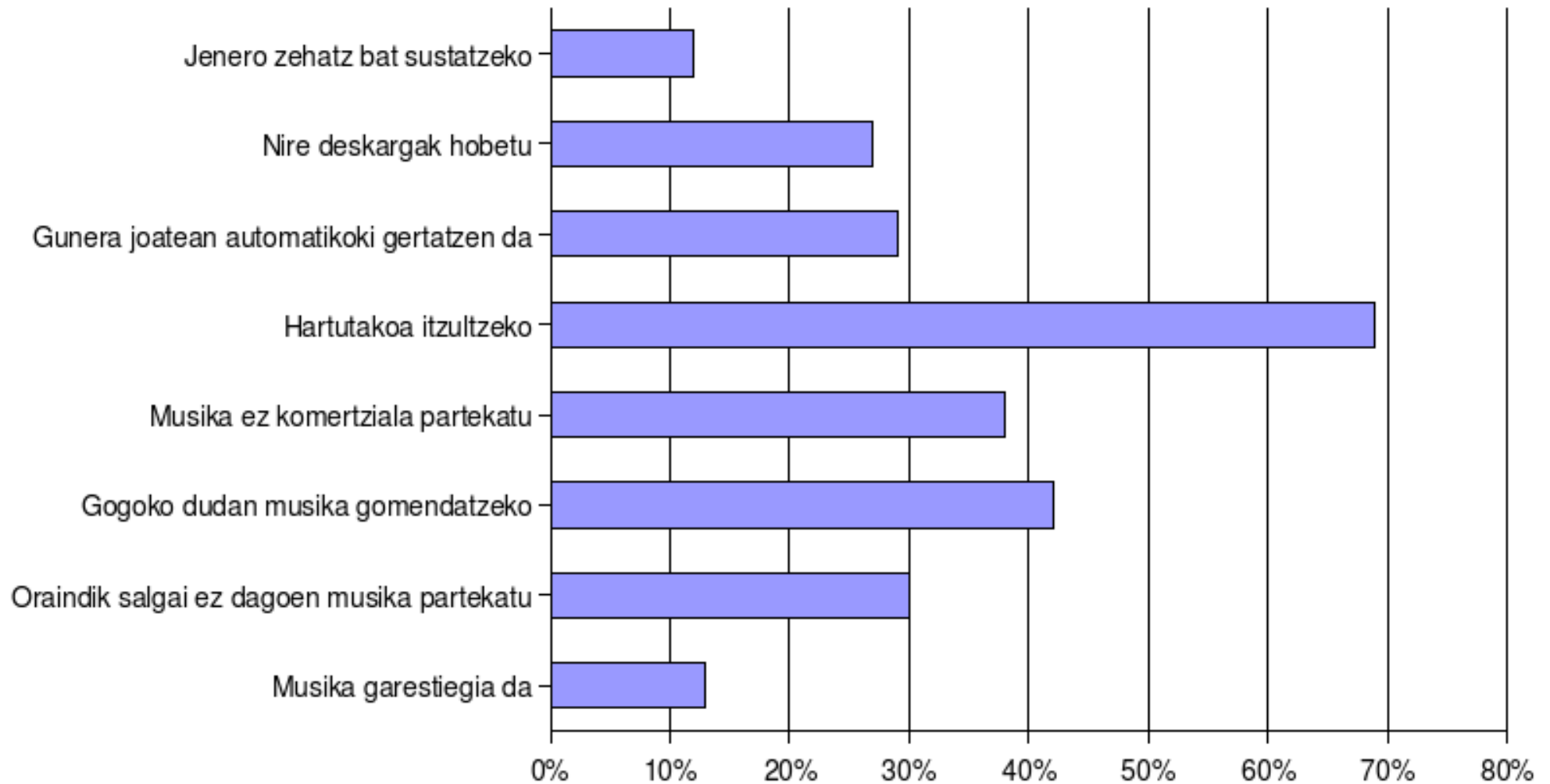

- British Music Rights-entzako Hertfordshire Unibertsitateak burututako inkesta.
- 14-24 urteko gazteak.
- 2008ko otsaila – martxoa.

Musika jaisteko arrazoiak

Musika igotzeko arrazoiak

Zitak

Santiago Auserón, Radio Futura, Juan Perro (musikaria)

"Niretzat libreki kopiatzea ez bairik gabekoa da.

Nahi duenak produktu zainduago bat erosteko aukera ere bai."

Douglas Merrill (EMI disketxeko goi exekutiboa)

"Fitxategien partekatzea artistentzat ona da. Zure jarraitzaileak auzitara eramatea ez da estrategia erabazlea."

Karen Croxon (Oxford Unibertsitateko ekonomista)

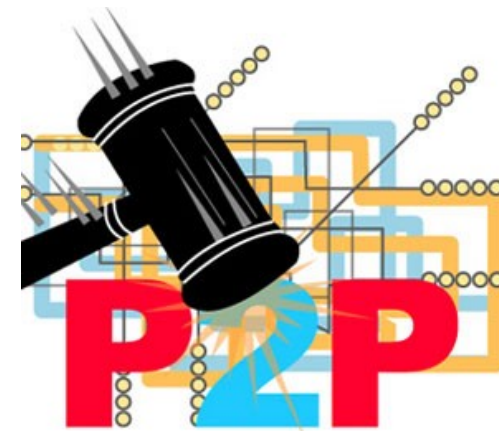
"Pirateriak eta P2P sareetan partekatzeak musika salmentak bultzatzen ditu."

Paulo Cohelo (idazlea)

"Alkimista nire nobelaren errusiar itzulpena Interneten argitaratu ondoren, liburuaren salmentak Errusian urtero 1.000 unitatetik 100.000 unitatera igo ziren."

Neil Gaiman (idazlea)

"Harper-Collins argitaletxeak American Gods nire liburua on-line eskaini zuen bitartean, salmentak %40 igo ziren."

Etorkizunean partekatzen jarraitu ahal izango dugu?

- Oztopoak hardwarean (TCPA/Palladium)
- Oztopoak edukietan (DRM)
- Oztopo legalak (LPI, Digital Millennium Copyright Act)
- Gizarte “berreziketa” (SGAE, Espainiar estatuko “La ley actua” kanpaina)
- Komunikazioen kontrola (polizia aireportuetan, ISPen kontrola, P2P legez kanpo)

”The right to read”

<http://www.gnu.org/philosophy/right-to-read.html>

Sarrera

Creative Commons

Analogiak

LPI

SGAE

P2P

Ondorioak

La difusión de contenidos ilegales en internet es un delito castigado incluso con la cárcel

AHORA LA LEY ACTÚA

Para denunciar: 91 522 12 35

FAP

Logos of various organizations including the Spanish Ministry of Culture and the Spanish Ministry of Justice.

The advertisement features a man in a red shirt sitting at a desk with a computer, looking at the screen. The background is dark with a desk lamp providing light.

Jabetza intelektualak. Software libretik eduki libreetara

Ondorioak

SGAEk Villaviciosako komentu batetan sarreren %10 jasotzeari uko egiten dio

Ondorioak

Python programazio lengoaiari buruzko liburua

“Dokumentu honetako edukiak Creative Commons lizentziaren pean daude”

Ondorioak

Texaseko neskatoa

Argazki originala Flickr.com-en:

Lizentzia: Creative Commons BY 2.5

Virgin LTDren kartela:

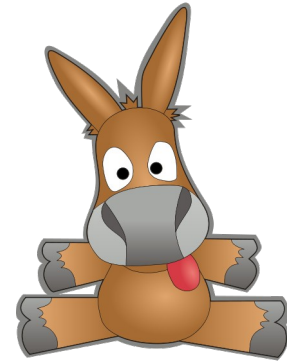

Lizentzia: Copyright

“Iraingarria da, elizako bere hainbat lagunek ikusi dute.”

Jabetza intelektual. Software libretik eduki libreetara

Lasaitasuna klinika

- Abortatu zuten 4.000 emakumeren datuak eMule sarean.
- Guztira 11.300 pazienteren datuak.
- AEPD 150.000 euroko izuna ezarri die.

Ondorioak

SGAE vs. Barakaldoko Udala

Jabetza intelektualak. Software libretik eduki libreetara

Ondorioak

SGAE vs. “copyleft musika” jartzen duten lokalak

- Kasuak: Ladinamo, Disco Bar Metropol, Buena Vistilla Club Social, Bowling Vistahermosa, Hotel Puerta de Burgos, Birdland, Disco Bar Zapatero, Pub Crazy Town, Espiral Pop Bar.

- SGAEk, leku horretan berak kudeatutako musika-lanak jartzen direla frogatu behar ditu.

Errugabetasun-presuntzioa, “salaketa egiten duenak frogatu behar du”, “deabru-froga”.

- Izuna egotekotan SGAEk frogatutako kanta kopuruaren arabera izango da.
- “Copyleft musikaren” alde egiten duten lekuek ez dute kanona ordaindu behar.

Ondorioak

- Informatu zaitez

- Eduki libre berriak sortu

- Softwarea, bertsoak, komikiak, laburmetraiak, argazkiak, ...
- Musika

“Pasos a seguir para publicar un disco propio Creative Commons”

<http://xera.com.es/howto.php>

“Cómo distribuir música libre en la red”

<http://www.danielbautista.com/articulos/como-distribuir-musica-libre.html>

- Jada existitzen diren eduki libreak bildu, bultzatu eta zabaldu

ALEPHANDRIA

WIKIPEDIA

BiblioWeb

- Besteak informatu

- Erabili zure imaginazioa...

Ondorioak

Deustuko Unibertsitateko ikasleak software patenteen aurka
(2005eko martxoa)

Jabetza intelektualak. Software libretik eduki libreetara

Ondorioak

Operación Teddy
(2005eko azaroa)

Jabetza intelektualak. Software libretik eduki libreetara

Ondorioak

Kanonik ez dugu nahi!
(2008ko martxoa)

Jabetza intelektual. Software libretik eduki libreetara

Informazio gehiago

<http://culturalibre.org/>

<http://compartiresbueno.net/>

<http://nosoypirata.com/>

<http://fundacioncopyleft.org/>

<http://todoscontraelcanon.es/>

<http://exgae.net/>

“Análisis de los beneficios de los P2P para los artistas”

<http://blog.faqoff.org/2006/12/19/analisis-de-los-beneficios-de-los-p2p-para-los-artistas/>

“Como darse de baja de la SGAE”

<http://lamundial.net/532/como-darse-de-baja-de-sgae>

“Copyright 2.0” (dokumentala)

<http://www.archive.org/details/DanielMuozRuthPonceCopyright20/>

Lan honen kopia baldintzak

Aurkezpen honetako irudiak eta logotipoak Internetetik aterata daude eta jabetza beraien egileei dagozkie.

Aurkezpen honetako testuak eta diagramak jabetza publikoan uzten dira.

Lan honen kopiak non lortu: **ikusimakusi.net**

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/20080717SoftwareLibretikEdukiLibreetara.odp>

<http://www.ikusimakusi.net/pub/2008/20080717SoftwareLibretikEdukiLibreetara.pdf>